

ประชากรและพฤติกรรมของสุนัขที่อาศัยในวัดต่างๆ
ในเมืองเก่าเชียงใหม่

นางสาวจิรัชยา วิเศษ โคมลมาศ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ชีววิทยา)

ผศ. ดร. นันทิยา อัจจิมารังษี

การศึกษาประชากรและพฤติกรรมของสุนัขจรจัดที่พบในวัดภายในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่
ทัศนคติของประชาชนและนักท่องเที่ยวนที่มีต่อสุนัข เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการสุนัข
โดยสำรวจประชากรสุนัขด้วยการนับจำนวนโดยตรงทั้งสิ้น 37 วัด ระหว่างสิงหาคม 2557-
ม 2558 พบวัดที่มีสุนัขอาศัยอยู่ 28 วัด และวัดที่ไม่พบสุนัขอยู่ 9 วัด รวมทั้งหมดประมาณ
2 ตัว ซึ่งแปรผันเล็กน้อยในแต่ละเดือน คิดเป็นจำนวนเฉลี่ย 145 ตัวในแต่ละเดือน ส่วนใหญ่
ตัววัย (ร้อยละ 95) ดัชนีการสืบพันธุ์ของประชากรมีเพียง 0.04

ทำการสังเกตพฤติกรรมสุนัขในวัดพระสิงห์และวัดเจดีย์หลวง ในเชิงคุณภาพและปริมาณ ระหว่างกันยายน 2557-สิงหาคม 2558 ใช้วิธีการศึกษาพฤติกรรมแบบส่องกราดในช่วงเวลา 06.00 - 18.00 น. พบว่าสุนัขทั้งสองวัดมีพฤติกรรมทั่วไปไม่แตกต่างกัน คือ พฤติกรรมหลัก ได้แก่ การพักผ่อน การเคลื่อนที่ การกิน และการทำให้สบายตัว (ร้อยละ 64.0, 29.6, 2.9 และ 2.0 ตามลำดับ) และ พฤติกรรมรอง ได้แก่ การเล่น การก้าวร้าว การขบถ และการส่งเสียงร้อง (ร้อยละ 0.8, 0.3, 0.1 และ 0.1 ตามลำดับ) พบว่าสุนัขใช้พื้นที่ประจำในบางบริเวณของวัดเท่านั้น

ศึกษาทัศนคติของประชาชนและนักท่องเที่ยวต่อสุนัขโดยการใช้แบบสอบถามทั้งสิ้น 215 ชุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.7 คิดว่าในวัดหรือสถานที่สำคัญไม่ควรมีสุนัขจรจัดอาศัยอยู่ ร้อยละ 48.8 คิดว่าสุนัขเหล่านี้เกิดจากการถูกนำมาปล่อย และร้อยละ 47.0 มักพบเจอปัญหาการค้ำเจ็ย

ขยะของสุนัข และร้อยละ 63.3 เห็นด้วยว่า การทำหมันหรือฉีดยาคุมกำเนิดจะช่วยควบคุมจำนวนประชากรสุนัขได้ การแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุนัขจรจัดจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น การขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวในการงดให้อาหารแก่สุนัขไม่มีเจ้าของ และควบคุมจำนวนประชากรสุนัขโดยการทำหมัน



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Population and Behavior of Dogs Living in Buddhist Temples in Chiang Mai Old City
Author	Miss Jiratchaya Wisetkomolmat
Degree	Master of Science (Biology)
Advisor	Asst. Prof. Dr. Nantiya Aggimarangsee

ABSTRACT

Populations and behaviors of stray dogs found in Buddhist temples (Wat) in Chiang Mai Old City area, including attitudes of local people and tourists towards the dogs, were studied during August 2014-August 2015. The dog populations were surveyed using direct count method in 37 temples. They were found in 28 temples but were not found in other nine temples. Their numbers slightly varied monthly, ranging from 141-152 individuals. The average number was 145 individuals. Most of them were adult (95%) and the reproductive index (RI) was very low (0.04).

The behaviors of the dogs were observed at Wat Phra Singh and Wat Chedi Luang using qualitative and quantitative methods (scan sampling method) during 6:00-18:00hr from September 2014-August 2015. The results showed that the dogs in both temples performed similar behaviors. State activities included resting, locomotion, feeding, and grooming; their percentages were 64.0, 29.6, 2.9 and 2.0 respectively. Event activities included playing, aggression, vocalization, and elimination; their percentages were 0.8, 0.3, 0.1 and 0.1 respectively. The dogs were mostly observed in certain areas of the temples.

The attitude study of local the people and the tourists regarding the stray dogs was conducted using 215 questionnaires. Most of the answers (84.7%) showed that stray dogs should not

roam in public areas. About 49% of the answers indicated that the dogs were released from homes. Around 47% considered that the major problem from the dogs was garbage scattering. To solve stray dog problems, co-operation from relevant organizations are needed, i.e. tourists should be requested not to feed the dogs; and sterilization for population control should be continued.



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved